

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide ezimeződik az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

Szalay Károly ügyvéd

lapunk szerkesztője, özv. Solymosi Jánosné, a szerencsétlen tiszta-eszlári áldozat Eszter anyja által felszólítottván, hogy őt, a gyilkos sakterek ellen Nyiregyházán f. hó 19. és folytatólag tartandó tárgyaláson képviselje, a kesergő szegény anyának megtisztelt bízalmát méltányolván, a megbízást elfogadta és Nyiregyházára elutazott, hol a másod napi tárgyaláson, a törvényszéknek a bebocsátását elhatározó végzése folytán, a tárgyalásnál, mint Solymosiné meghatalmazottja jelen is volt.

Tisza-Eszlár.

Vérbe kellene tollunkat mártani, hogy híven esetelhezzük az érzést, mely mely elfogja a keresztény szíveket, midőn említjük e nevet, mely ha hivatva is lesz az általunk remélt jövőben a felszabadulás ünnepét jelezni, ma csak emlékeztető a szent ügy ártatlanul elvérzett mártírjára, csak felkiáltó kérdőjel, társadalom, status, igazságszolgáltatás, léteztek-e? valóban hatalom vagytok-e, vagy csak az emberi korlátolt képzetek tart benneteket annak? kik midőn állítólagos hivatástok örve alatt elvettétek az egyén minden önvédelmi jogát, midőn egyszer kérnek tőletek a milliók elégtételt, megnyugvást, igazságot, azt megadni nem tudjátok.

Nyiregyháza fogja megadni a választ. Ott ülnek a modern állam bírái és az új tanok értelmében mérlegelik értékét, az elontott szegény ártatlan véreinek, szemben a legundokabb gazdaság megmérhetlen kinszeivel. Nyiregyháza fogja eldönteni, a szegény keresztény nép e Magyarországon, hazában vagy csak modern statusban lakik-e. Mi bizunk! Bizunk ügyünk szent-

TÁRCZA.

Csodavíz.

Berkamp Oszkár után.

Kisfaludy Atala.

III.

(Vége.)

Mikor azonban e szent szavakra a kísértet nem hogy eltűnt volna, de csak annál rémesebben ingott-lengett, bólintgatott s intgetett hosszú karjaival, a hirhedt régi fűzfa alatt, melyről azt beszéltek, hogy minden éjjel egy akasztott ember kísértete csúg le ágairól, akkor a bátorságnak utolsó szikrája is kihavadt a halálra rémült leányok szívéből, s ők tüskén-bokron, árkon-berken keresztül eszeveszett futásnak eredtek; még a vastag Zsuzsának is könnyű lett a lába ijedtében, s rengeteg dézsájának terhe alatt lihegve, bámulatos gyorsasággal iramodott a többi után. Csak Juliska és Rózi nem szaladhattak. Ott álltak lélekzet nélkül s remegve, sápadozva szoritották keblükhez a csodavízzel telt korsókat. Végre egymásra tekintettek, s egymás szeméből oly világosan, oly érthetőn olvashatták ki e szavakat: „Győzni vagy halni!” hogy haldéknélkül, bátran, elszántan, mindenre készen elindultak a kísértetes fűzfa felé, s a három szökevény, kiknél a kíváncsiság még a rémületet is felülmulasztotta, s kik bódult futásuk közben is minduntalan vissza-vissza pislogattak, ámulva látták, mint halad el a két néma leányzó csendes békességben az udvariasan hajladozó kísértet mellett: „Leányok!” suttogott a „Róka,” „ez mégis aligha kísértet, szaladjunk utánunk, hívjuk vissza őket! Azt csak nem engedhetjük, hogy ők szerencsésen hazavigyék a csodavízet!” Alig, hogy e szavakat kimondta a furfangos vöröshajú már utol is érte kaján irigysége tárgyait, s aggodalmas hangon kiállította nekik:

„Az isten szerelméért lányok, életben vagytok még és nem esett bajotok?”
„Jaj te mulla!” szolt lépemenve az eddig oly állhatatos Juliska, „hiszen nem kísértet az, sem akasztott ember, hanem a libapásztor vizes ruhája, a mit száradni akasztott fel oda.”
Az ellenséges táborból felhangzó kárörvendő hahota csakhamar felvilágosította a szegény lányt, hogy rászédtek, hogy reá nézve is elveszett a csodavíz hatása, s a pártát helyettesítő konty minden reménysége. Elkeseredetten földhez vágta korszóját s a rendíthetetlen Rózit magára hagyva, ő is három pörül járt társnőjéhez szegődött, s mind a négyen csakhamar eltűntek az éj homályában.
A szegény elhagyott Mákvirág most egyedül maradt, s amint a kihalt falu csendes utcáján végig haladt, egyszerre csak közeledő léptek zaja szakította meg az éj némaságát, s oh rémület! egy erőteljes kar fűződött dereka körül. Ez már mégis sok volt, s nem csoda, hogy szegény Rózi ijedtében csaknem felét elöntötte a drágalátos csodavíznek. Hej ha most szólhatott volna, ugy összeszidta volna e nagy kár okozóját, hogy még a keresztvizet sem hagyta volna rajta. De hát fele még meg volt a bűbájós viznek, hallgatott tehát, csak nagy mérgesen hátrafordult, hogy szeme közé nézzen annak a semmirekelő duhajnak, a ki ötlet éjnek idején így kileste, így megrémítette.
De most aztán csakugyan kicsibe mult, hogy elfeledve piros pünkösdi napját, babonát, csodavízet, s az egész világot, korszóját kezéből ki nem ejtette, mert az, aki ott állt előtte, s nagy vakmerőn szeme közé nézve derekát még most is átölelte tartá, nem volt egyéb mint az az átkozott Jancsi gyerek, a kiért ő elment éjjeli órában rengeteg erdőbe Boszorkány várához, harlang forrásához, a szépségnek babonás vizéért, hogy rút Mákvirágból gyöngyvirággá legyen.
„Hát te, Mákvirág, mit csinálsz te itt ilyen késő éjjel!” szolt Jancsi nevetve, anél-

kül hogy Rózit kieresztette volna ölelő karjából.
Semmi felelet.
„Ejnye de kevély lettél most egyszerre, hogy szóba sem akarsz velem állni!”
Semmi felelet.
„Hát ebben a korszóban mit tartogatsz, mit rejtegetsz olyan nagyon, mintha tele volna lázsiással?”
Rózi ijedten takargatta korszóját kendőjével, s kirántva magát Jancsi karjaiból eliramodni akar.
„Olyan nincs!” nevetett a legény Rózit maga mellé ültette a padra, mely előtt álltak. „No Mákvirág ne bolondozzál! Gyere együk meg ezt a jó paprikás szalonnát, amit anyám asszony a tarisznyámba tett egy darab jó puha kenyérral, mikor az este izennel küldött a szomszéd faluba kereszt apám urékhoz.”
E szavaknál oly jóízű, puha, barna dagadó, madárláta kenyeret, s oly fehér égő piros paprikával meghintett szalonnát vett ki tarisznyájából, hogy öröm volt látni, s oly szives nógatással biztatta Rózit, „No galambom, egyél belőle csak egy harapást is!” hogy mit volt mit tenni, Rózi kétségbeesetten beleharapott kenyérbe, szalonnába, s úgy falatozott, mintha már két nap nem evett volna.
„Ugy-e jó a mi kenyérünk, meg a mi szalonnánk Mákvirág?”
Rózi nem felelt, de oly keservesen nyelt nagy rettegésében, hogy Jancsi felkaczgva mondá:
„Kuka lettél Rózi!? Talán nem is te vagy, hanem csak a lelked!”
A szegény Rózi most már ugy remegett félelmében, szerelmében, szívszorogásában, hogy reszkető kezeivel nem bírta tovább tartani a korsót s maga mellé tette a padra.
„Lásd Rózi!” folytatta a legény falatozva, én téged mindig szívelhettelek, mert ha nem vagy is szép, de nagyon jó szíved van, és nagyon okos vagy. Tudom én jól, hogy most

husvét más napján, míg a kósza hir Andocs felé menőnek állította. — Tabi elvtársaink, mint látjuk, komolyan veszik a dolgot, csak előre a nem hivatalos kutatással. Tehát van ember, ki látta a leányt visszamenni Tabra, pedig a multkor azt olvastuk, hogy az anyának előtt mondotta, hogy tudja, miszerint leánya Andocs felé ment; akkor a leányt, mint tolvajt kergette el a zsidó asszony. most meg ugy szökött el a leány. A cselédkönyv hiány, csak bizonyítéka a hanyagságnak, melylyel nálunk hivatalok és magánosok is a rendőri intézkedések iránt viselkednek. Külön rovatot nyitunk ez eset számára felesleges volna. a nép elvesztett gyermeke érdekében az egész „Népjog“ hivatása részen állani.

Nyiregyháza június 19.

Kezdetét vette tehát azon büntügy tárgyalása, mely annyi idő óta nemcsak Magyarországot, de a fél világot tartja izgalomban.

A bíróság e napokban fogja ország-világ előtt kimondani, bebizonyítható volt-e a vád, melylyel a sakterok „jogosan vannak gyanúsítva.”

Ma kora reggel már egymást érték a kocsik, melyeken a vidékről számosan sereglettek ide, a hazai fővárosi valamennyi lap tudósítója már a napokban megérkezett, nem egy közülök az ismert semitikus jelleggel.

Mire a tárgyalás megkezdődött, 9 1/2 óraker délelőtt már teljesen megtellett Szabolcsmegye gyűlésterme, intelligens, válogatott közönséggel, — az imént érintettem újságírókon kívül zsidót csak itt-ott lehetett látni.

A terem külön e célra rendeztetett be, körülbelül 2/3 rész akkora terem, mint Somogy megyéé, külön korlátokkal három részre van felosztva, az első egyszersmind emelvényt képez, itt ülnek az elnök, igazi urias magyar kifejezésű arczával, melyről leolvashatni bevezető szavainak igazságát, hogy „kezdében a törvénynevel, szívében emberszeretettel” lesz ítéletet mondandó,

sem ok nélkül hallgatsz. Valami titok van ebben. Ugy-e igazam van? Hadd lássam csak mi van a korszóban. Nini, víz! Még pedig tiszta mint a gyémánt, hideg mint a jég — és én milyen szomjas vagyok! S alig, hogy e szavakat kimondá, a korszó már a szájánál volt, s le sem vette azt onnan, mig ki nem ürítette az utolsó cseppig.

„Uram Jézus ne hagyj el!” jajgatott Rózi kétségbeesetten. „Mit csinálsz te isten átkozta gézengúz! Csek egy cseppet sem hagyta még a fenekén sem! Még annyit sem a mennyivel az orrom csucsát lemoshatnám.”

„No fel ne fáj ám ezért a csepp vizért!” förmedt fel a legény egészen neki vadulva. „Jaj nekem! Jaj nekem!” zokogott Rózi vizgaszthatatlanul, s arcát két kezébe temetve, rá sem hallgatott a legény haragos beszédére.

„De mit siránkozol hát te bolondos lány azért a kis vizért olyan keservesen, mintha apádat, anyádat megöltem volna?” s megfogva a leány mindkét kezét, lehuzta azokat síró szeméiről.

„Hogy mért síroks, azt kérde, te istentelen akasztófa virága te!” felelt Rózi felemelve halott halvány arcát, s a legényre tekintve könnytől ragyogó szemével. „Hát tudod-e mit itál meg te lelketlen zsvány! A pünkösdi csodavízet itad meg a mitől én hajnal hasadtára olyan széppé lettem volna, mint a világ legszebb pünkösdi rózsája.”

A mint a lány ott állt, s a hold megvilágította halvány arcát, könnyben uszó szemét, remegő ajkait, a legény elámulva nézte, mintha csak most látta volna először egész életében. Ilyennek ezt a lányt még sohasem látta. „Ez már talán megis mosdott a pünkösdi csodavízben!” gondolta magában, s aztán odahajolva a leányhoz szeliden kérdezé: „Hát te Rózi mond csak, miért akartál te szebbé lenni, mint a miennek az isten teremtetett?”

„Akkor — akkor —” susogta a leány,

a két bíró s jegyző, — a közönségtől jobbra ülnek a védők, mintha a galamb válogatta volna össze őket; két eszlári zsidó fiskális, Friedmann, szinte zsidó Budapestről, azután a nagytermetű Funták, mintha súlyával akarná az előfordulható bizonyítékokat elnyomni, s végül Eötvös, a ki ezuttal ugyan nem aranyból dolgozik. Az elnöki emelvényről mintegy 4—5 lépésnyire ismét korlát, melyen túl a közönség székei s padjai vannak elhelyezve; a közönség s az emelvény közötti korlátokkal szegélyezett térben állnak s ülnek a vádlottak, majdnem egytől egyig valóságos Galgengesicht, akára pajkeszes rövidbe nyírott, kopaszított fejű kaftános, hosszú szakállas sakterokat nézzük, szemükben a vad fanatizmus ijesztőleg égő tüzével, akár a többi vádlott többé-kevésbé alattomos, ideges nyugtalansággal ide-oda pillangató tekintetét, akár szurtos, piszkos ruháikat, mintegy lopva csoszogó lépteiket szemléljük, mintha készek volnának ma is minden pillanatban a kínálkozó prédára rohanni. Az elnök, mind forma, mind tartalomra nézve magas színvonalon álló beszédben nyitotta meg, — előadván a már ismert vádat, s intvén a hallgatóságot, hogy magát minden helyeslés vagy helytelenítés nyilvánításától tartsa vissza.

Halotti csend volt a teremben s a termen kívül, minden szem a vádlottakra volt irányozva, százan és százan lesték minden mozdulatukat, vajjon a lelkiismeret feltámadt-e e fél vadállatokban, hogy heismerésre vagy védelmük jól elsáncolt szíkkörében botlásra, elszólásra kényszerítse. — Ez alatt kint a megyéhez előtti téren felalá hullámlak a tömeg, várva s nyerve belőlről a híreket. Az elnöki megnyitótól feláll Szeiffert Ede, magas, szikár alak, őszbevegült hajjal mármár kopaszodó fején, nem kell nagy megfigyelő tehetség annak eltalálására, hogy szabott utasítások határai között mozog; majdnem unott hangon ismétli a törvényszék vádhatározatát, itt-ott nyilván hangsúlyozva, mindenhol kiéreztetve, hogy utat keres, miként lehessen védelemként előadni a vádat, miként lehet vádolni a vádlottak padján ülők helyett az eljáró törvényszéket, meg a magát — ezuttal legalább nem védhetett vizsgáló bírót, miként lehet vádolni egyfelől, de e vádba másrészt elég érthetően azt is megmondani: „oh hatalmas zsidók, látjátok, hogy mi nem

akkor talán nem néztél volna olyan félvárlól, e réam —, akkor talán megszeretted volna!“

Alig mondta ki e szavakat Rózi, már keservesen megbánta azokat, s lángba borult arcát újra elfedte mind a két kezével, hogy ne lássa mint nevet felette az a dolyfős legény.

De a legénynek eszéágában sem volt a nevetés. Csinos barna arca kipirult egy mondhatlanul édes meleg érzelemtől és mikor most Rózi lehajtott fejjel, lesütött szemekkel az üres korszó után nyult, s némán elfordult, hogy haza felé menjen búváratával, megtört reményével, akkor a legény újra átkarolta derekát, de nem úgy mint az imént, nem pajkosan, tréfálózva dévaj jó kedvében, hanem meleg, édes szerelmes szorítással, s odavonta kebelére a remegő hajadont, mintha az nem is az egyszerű Mákvirág, hanem a világ legszebb rózsaszála volna.

„Add ide a korszót Rózi, add ide az én kezembe! Eltegyük azt és megbeesüljük halálos holtunkig, s ha mához egy hétre kézfogónkat tartjuk, ebből a korszóból isszuk az első áldomást. Mitszólás hozzá édes kis galambom!“

Rózi hallotta, de azt hitte, hogy ő most bizonyosan alszik és a menyországról álmodozik. Csak mikor a Jancsinak egy csattanás csókja égett az ajakán, akkor érezte a szegény Lákvirág, hogy olyan tavasz virult fel szívében, mintha ő volna a világ legeslegszebb pünkösdi rózsája.

Évek multak azóta, de Jancsi saját állítása szerint még maig is többre tartja az ő Mákvirágját az egész világ minden virágánál.

Mikor a minap Róziéknál voltam s a tüzről pattant mennyecséktől kérdezem, hogy hisz-e még most is a pünkösdi csodavíz bűvös hatásában, ő nevetve felelt:

„Hiszek bizony lelkeim! De lássa a csodavíz csak úgy használ, ha egy kukkot sem szólunk, mikor azt merítik a fehér nép pedig, lássa, nem tudja befogni a száját soha de soha míg a világ világ lesz!“

akarjuk, de hát legalább a forma miatt muszáj hogy vádoljunk, bizzatok csak bennünk, ha védőitek még úgy bemártanak is ügyetlenségükkel, majd kimentünk mi, csak jól vigyázzatok a mi kérdéseinkre.“ — S ezt nemcsak mi, nemcsak a közönség, de úgy értette a törvényszék elnöke is, szükségesnek tartván a főügyész-helyettes, majdnem egy óráig tartott beszéde után, arra rögtön reflektálni, s a törvényszék, úgy a vizsgálóbíró elleni vádat a leghatározottabban visszautasítani.

Ezen intermezzo után az elnök azon rendeletére, hogy özv. Solymosiné hívassék elő, minden szem az ajtó felé irányul, melyen egy percz mulva belép a bánat-barázdálta arcú szerencsétlen anya, fején gyász kendővel, derekán fekete felöltővel, s oda állva az elnök elé, határozott — a különben rossz akustikájú teremben is messze hallható hangon — panasolja el szíve nagy bánatát, anyai keservét, a harag pirja futja el különben halvány arcát, midőn felemlíti, hogy 200 frtot ígértek neki, hogy hallgasson, majd egy is elő kerül leánya, mintha bizon az ő kedves Eszterét a fél világért odaadta volna, hisz neki nem kell más, csak azt teremték elő, ő megelégszik szegénységével, csak gyermekét adják vissza, könybe uszó szemekkel írja le termetét — „gyönyörűséges“ szemeit, az ő kedves magzatjának.

Az özvegy vallásának kivétele után kezdődött a vádlott zsidók kihallgatása, a gyilkossággal vádlottak és Scharf József tiszta-eszlári egyházi, Móríz vádlott tanu atyja, megfélelvén az általános kérdőpontokra, tagadtak mindent, Schwarz Salamon sakter, ki azzal vádoltatik, hogy Eszter nyakát ő metszette meg, azzal védekezék, hogy Mózses tiltja az emberölést, (arról, hogy előtte csak a zsidó ember, persze mélyen hallgat) tehát ő azt nem is tehet. Ez azon vádlott, ki már egyszer azt vallotta, hogy Eszter őt csufoolta, és azért úgy megütötte, hogy szörnyet halt, e vallomását utóbb visszavonta és most a gyilkosságról mit sem akar tudni. Utána következett Wolner Herman kihallgatása és sorban Buxbaum és Braun Lipót vádlottaké, kik a bíróság kérdéseire mindent tagadólag válaszoltak, védőiknek pedig sokszor csak halogatásra számított kérdéseire, úgy mint azt betanulták. Ezeket követte Scharf Móríz vádló tanunak előszólítása. Nagy feszültséggel várta a közönség annak vallomását, kinek úgy látszik azon nagy szerep jutott e véres drámában, hogy ne csak elmondja mit látott, hanem a status ügyezze a zsidók védőihez sorakozva, ő, a majdnem még gyermek, egyedül fenn is tartsa a vádat és megfelelt a nehéz feladatnak, áthatva szavainak igaz voltáról, elmondta szemben a vádlottakkal, a Solymosi Eszter lemetszésének történetét.

Az 1882-iki évben, midőn össze gyűltek a tiszta-eszlári zsidók és ott voltak idegenek is; Schwarz Salamon tiszta-lőki metsző és a téglási metsző, a kinek nevét nem tudom, 8 vagy fél 9 óra tájban kezdődött az ima és tartott 11 óra utánig. Akkor eltávoztak az izraeliták. Schwarz Salamon és a téglási metsző maradtak, és azt mondták, hogy imádkozás végett maradnak a templomban. En eltávoztam apám házába. Később egy koldus zsidó ember, a ki Pénteken jött hozzánk és szombatig ott maradt, egy 3 vagy 4 éves fiuvál, — és apám behívott egy leányt a koldus zsidó pedig bevezette Solymosi Esztert a templomba, azt mondván neki, hogy valamit ki akarunk hozatni vele. Későbbben egy negyed óra mulva a templomból jajgatást hallottam. Oda szaladtam az ajtóhoz, de miután nem tudtam kinyitni a kulcslyukon néztem be és láttam, hogy Solymosi Esztert a téglási és tarezali metszők lenyomták a földre és Schwarz Salamon megvágta a nyakát,

a vért kieresztette és egy cserépfazékba öntötte. Azután négyen a templomba mentek, u. m. Weiszstein Lázár, Lusztig Sámuel, Junger Adolf és Braun Ábrahám és azzal én eltávoztam a templom ajtaja mögött. Nem tudtam hová tették a kulcsot, de miután a tiszta-eszlári zsinagógában Solymosi Esztert meggyilkolták és én a kulcsot megtaláltam a pitvar ablakban és bezártam a külső ajtót. Hogy a holttestet hová tették azt nem tudom.

Scharf Mórícznak ezen tanutétele úgy látszik, nagyon kellemetlenül érintette a sachterhadat, beleértve védőiket, mindenik kérdezett külön egyet és mást többszörösen is, erővel reá akarták sütni, hogy vallomását betanították. Eötvös Károly sakter védő képviselő különösen kitért magáért, még az eszlári nótát is elakarta szavalni annak bebizonyítására, hogy abból tanulta Sch. Móríczt vallomását, — Schwarz Buxbaum, Braun, mind egyszerre kiabált, Móríczt gazemberelték, egyik arcuzal köpte, hogy hogy már az ő akart közbe lépni, kinek Scharf József a tanu atyja azt mondta, hogy ezoki — Nem is csoda, hogy emnyi szemtelenségre vetemedtek a vádlott zsidók, mikor látták, hogy a honnan vádat vártak, onnan is védelmezik őket, de ez mind hiábavaló fáradságnak bizonyult. Scharf Móríczt sem meg nem ijedt, se meg nem zavarodott, hanem felelt mindig egyenlően, mi különben, csakis az igazságot valván, nem is lehetett másképp, legvégül a váddal megbízott ügyész tett még a tanuhoz kérdéseket, hogy helyre pótolja mit a védők még talán kifejejtettek, de Móríczt ennek az urnak is megfelelt szép egyenesen — és evvel az első napi tárgyalás, az ügyész és Friedmann védő szép baráti egyezkedésével, hogy mikor zavarják a tanukat, kereszt kérdésekkel véget ért.

Junius 20.

A mai másodnap tárgyalás elnök által megnyitvatván, elsőben is felmutattatik a kézbesítési ív, mely szerint Scharf Móríz tanu f. év május 20-án rendesen megidézve lett, továbbá előadott Solymosi Jánosné kérelme, mely szerint magát a jelen végtárgyalásnál ügyvédé, Szalay Károly ur által képviseltetni akarja, mely kérelemnek a törvényszék helyt adván, Szalay Károly a szakértők asztalánál helyet foglal. Következett Scharf József kihallgatása, 43 éves, egyházi Tiszta-Eszláron 4 év óta, az elnöknek a vád iránt hozzá intézett kérdéseire tagadással felelt, tagadja hogy Esztert ismerte, annál inkább, hogy szobájába behívatta; figyelme méltó ezen, különben nem a közvetlen gyilkossággal, vádlott vallomásából csak az, hogy közte és Móríczt fia közt gyűlölség nem létezik, hogy a zsidók a zsinagógában, ima órák kivül csakugyan összegyűltek, állítása szerint valami pálinka pert elvégezni, ő ennek bevégezése után bement szobájába, hol akkor Wolner, kolduló zsidó, szinte vádlott, feleségével és gyerekeivel már volt, hogy valaki később is lett volna a zsinagógában, azt tagadja, az elnök után az ügyész intéz kérdéseket a vádlotthoz, az ügyész sok kérdéseire azoknak megfelelőleg beszélt el vádlott szokásait a gyertyagyújtásnál, mert ezt sabsz este keresztények által végeztetik, megmagyarázta egy állítólag friss gödör történetét — csak midőn az ügyész azt kérdezte tőle, hogy mikép neki, amint meglátta Solymosiné eszébe, azt leánya veszte felett akkép vigasztalni, hogy Nánáson hasonló eset történt több évek előtt ott is a zsidókat gyanusították, mig végre előkerült; majdnem megharagudott érte a vádlott, le is tértek e kellemetlen térről, és Samu 5 éves fiáról folyt a kérdezősködés, kiről aztán a kibékült vádlott elmondotta, hogy kis leányok csalták be magukhoz cukorral és azzal vették reá, hogy mondja el „így meg úgy a dolgot.“

Szembesítettett azután vádlott Solymosinéval, és bevalván, hogy ő csakugyan vigasztalta leánya elvesztén, a nánási esetre hivatkozott és megkérdezettvén, hogy mikép jutott neki ép ez eset akkor eszébe, azt válaszolva vádlott, hogy ezt meg gondolatlanságból tette csak.

Ezután kihalgattak egyes körülményekre Junger Adolf, Braun Ábrahám, Weiszstein Lázár, Lustig Samu, Taub Manó, kik esküsznek, szabódnak és tagadnak. A törvényszék ekkor fél órai szünetet tartva annak elmultával bevezettetik Scharf József tanu és szembesítettetik Scharf József atyjával. — Elnök felszólítja a tanu, akar-e atyja ellen vallani, mert ezt megtagadnia szabad, mire a gyermek azt meg is tagadja — e megtagadást úgy látszik az egyszerűen védők, úgy a vádolva védő ügyész is visszavonásnak tartották és nagy szavakkal követelték, hogy igenis csak valjon atyja ellen is, mig a tanu Móríczt, azt mondotta és az igazat megmondom bár kinek is; én ezután kezdődött egy haissza, millyet törvényszéki terem rég látott, először az elnök kimerítet kérdéseire, elmondotta a fiu azt, hogy anyjával haragban nincs, és bár ez őt néha megfenyítette azért ellene gyűlölséggel soha sem viseltetett — a gyilkosság ez uttal csak annyiban említetett, hogy tanu azt állította, miként az általa 3 órán át nézett gyilkolást és vérvételt, szüleinek elmondta, anyja neki azt felelte, hogy halgass — idáig jutván a kihallgatás a vádlott Scharf József fordult fiához és azt elsőben kihalgatván a tizparancsolatból, figyelmeztette szülok iránti engedelmeséget tanító szakaszra, a fiu bevalotta, hogy nem tudja e szakaszt, de miután az atya is tévesen hivatkozott az ötödik parancsra, mi a közönség közt nagy derűtséget okozott — e tér a vádlott és védői által elhagyatott; az egész csak is a fiu szívre számított hatást akarván előidézni; derűtséget keltett. Ezután ovatossabban haladtak a kérdezősködők Scharf vádlott, Friedmann, Eötvös, Funták védők, Seiffert ügyész páratlan egyetértésben kérdezték egy és ugyan azt husszor is harmadfél órán át a szegény 14 éves fiut, ők kik panaszkodtak, hogy a vizsgálóbíró mily sokáig hagyta állni a gyilkolással vádlottakat és azt kizárnak bélyegezték, most ugyanazt követték el egy kifejletlen fiun, kinek egyedüli bűne, hogy igazat szól — de hát hiába volt minden fáradság, kiállotta a tanu egyik szembesítést a másik után, megfelelt a keresztkérdések halmazának, nem zavart meg az ügyésznek faggató, Friedmannak a zsidóság ismeretéből merített, sem Eötvösnek, Bary vizsgálóbíró, Retski csendbíztost érintő kérdéseire — felelt mindig — tisztán, világosan, ugyanazt — kimerült, reá kiáltottak, hogy szembe nézzen, és nézett, fáradtan a karzatnak dönt atyja Scharf József vádlott, reá rivalkodott, hogy egyenesen álljon és ált — nem volt szabad a korlátban fogódzania, a fáradt testtől gondoltak ellenmondást kicsikarhatni — de nem sikerült. Scharf Móríczt terhelő vallomását harmadfél órán keresztül mindenki ellen fentartotta.

Ezzel elnök a mai tárgyalást d. u. 2 óra körül befejezte.

H I R E K.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy a félév lejártával előfizetéseiket megújítani; nemkülönbén a hátralékban levő díjakat beküldeni méltóztatassanak. A kiadó-hivatal.

Kovács Imre kaposvári birtokos, ki 1869-ben a balpártnak elnöke volt, folyó hó 15-én meghalt, temetése e hó 17-én nagy részvét mellett ment végbe, sirjánál az elhunytnak régi barátja és elvtársa Bárány Gusztáv tartott emelkedett hangon beszédet.

A párt részéről kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik: A kaposvári választókerület 48-as balpártja mély fájdalommal jelenti törhetlen jellemű bajtársának, egyik alkotó vezérének, 1869. évben elnökének, Kovács Imre urnak, folyó 1883. évi június hó 15-én történt gyászos elhunytát. A párt tagjai és az elhunyt minden tisztelője rója le f. hó 17-én délután 4 órakor temetése alkalmából a kegyelet és tisztelet adóját.

Mezei Pál a csöklí ref. egyházközségnek lelkésze, az egyházközsületnek 12 éven át esperese, f. hó 25-én meghalt, és 18-án Csöklyében nagy részvét mellett temettetett el. Béke hamvaira!

— Junialis melyet az iparos együttesen tart. A multság nem tetében bizony iparos ifjuság s a e részben is több mélt volna a várt táncz hely díszes a tánczban nagbár ezek aztán zenének. A más sőbb néposztály nem mutatta azo táncz mulatságát lárájának jól e iparos ifjuság V egy szindarobot ségével mulatta tendő meg a ver

— Bácsné szüntársulatunk jutalom játéka. A megöltötte és ke kifejezendő volta tere irt költeményésénél megújul

— A régi n et-ladi földbirt 7-én leégett ház frtot és 15.000 kozoott. — Te v birtokos a gész sére 14 mérő ga gények áldása le

— A hely ban az évi zár meg az első osz lepelt az erdm lánykák ez alk elmult évek ta sikerhez hozzá az első osztály t tatása alatt min kik, egyuttal a h lán urtól részesei hogy e kis gyerr tova tanítatnak szeretele elnézés járás s ily kised betegeskedés va kolába nem boos év j részében a ga elmulasztatik e kisedek folyó becsületükre vá veit, a bibliai tó merik, s a számt örvendünk annak tosbab tanulmá elmes módszer, izleti példából megkönyviti, érde ről egy gyermek a számtan iránt, vett példákól i s a reális számta teit, az utobbti eszközzel öszek czinyek mást is, ből, földrajzból munkát. Nem finom szeretett ez iskolában a legelőnebb bizo dás, — melly testvér iránt vi nünk — bár mit félrevezetett vilá ményt csak az é gondjai nem n el, a megoldan tetének, Krisztu sének, jutalmát. Isten kegyelmét gálat reggel n óra tájban végz váry plébános ur felett elismerés kitünő tanítónó keket szorgalm hivatlanul csele a főtiszt. pleb kifejezzük legte lánkat a szülok gyekre pedig s áldását és kegy

— Sorshu nevelő egyesüle hűvása f. é. júli lanul megtörté az érdekelték, h értékelt kézpénz Kanizsára beki lenkező esetbe azon sorsjegyek a bizottság pén bizottság.

— Szvite felől értesülünk legujabb divat

— **Junialis volt a Cserben** f. hó 18-án, melyet az iparos ifjuság képző és segélyegylete együttesen tartott a városi tűzoltó-egylettel. A mulatság nem volt népes, s így cassa tekintetében bizony nem nagyon sikerült. Pedig az iparos ifjuság s a tűzoltók buzgalma és jóakarata e részben is több elismerést és támogatást érdemelt volna a város közönségétől. Az elsőrendű táncz hely díszesen volt elkészítve, de bizony a tánczban nagyon kis közönség vett részt, bár ezek aztán animálva, daczára a fogyatékos zenének. A másodikrendű táncz hely, mely az alsóbb néposztály mulatságára volt rendezve, éppen nem mutatta azon élénk képet, melyet ily mulatságokban megszoktunk; de nem is csoda, mert hát az már merénylet ám, hogy a mi tősgyökeres népünk trombitás svábok muzsikájára tánczoltassák; így aztán a valódi magyar vér pezsgésbe nem is jöhetett, s a táncz helyet egy szál „tikász“ uralta, tánczolván még a „Rákóczi-induló“-ra is hopszót... Az első osztály táncz mulatságát megszakította az iparosok dalárdájának jól sikerült előadása, mely után az iparos ifjuság Vizsny László ur vezetésével egy szindarabot adott elő, előadásuk kedélyességével mulattatván a közönséget. Megemlézték még a vendéglős jó és olcsó konyháját.

— **Bácsné Liptay Laura** jelenleg itt élő színtársulatunk kitűnő tagjának tegnap volt jutalom játéka. A közönség a színikört teljesen megtöltötte és kedvence irányában elismerését kifejezendő voltak koszoruk, csokrok, tiszteletére irt költemény és majd minden megjelenésénél megújuló viharos taps.

— **A régiek.** Hoyos Miksa gróf német-ladi földbirtokos, mint r. l. tudósít. a f. hó 7-én leégett háztulajdonosoknak egyenként 20 forint és 15,000 darab cserépsindelyt ajándékozott. — **Tevely Pongrácz** geszti földbirtokos a geszti leégett családok segélyezésére 14 mérő gabonát adott ajándékba. A szegények áldása lesz jutalmuk.

— **A helybeli apáca** zárda iskolájában az évi zárvizsgák f. hó 19-én kezdettek meg az első osztály vizsgájával. Valóban megelépett az eredmény, melyet a hat-hét éves kislánykák az alkalmammal produkáltak, bár az elmúlt évek tapasztalatai a nem közönséges sikerhez hozzászoktattak bennünket. Ez évben az első osztály T. Mari testvér vezetésére és oktatására alatt mint egy 100 kis leányt számlált, kik, egyuttal a hitoktatásban tiszt. Léránt káplán irtól részesítettek. Ha figyelembe vesszük, hogy e kis gyermekek mult évi Október hótól fogva tanítatnak, s természet szerint a szülők szeretete elnézése folytán minden rosszabb időjárás s ily kisedeknél igen gyakran előforduló betegeskedés vagy gyengélkedés alkalmával iskolába nem bocsájtattak, minél fogva az iskolai év jó részében a tanítás és tanulás folytonossága elmulasztatik: valóban ólmunk kell, hogy e kisedek folyékonyan olvasnak, nagyoknak is becsületükre való csinálnak, hit alapelveit, a bibliai történetek legnagyobb részét ismerik, s a számtan elemeit tudják. Különösen örvendünk annak, hogy ezen legnehezebb és fontosabb tanulmányát a gyermekek a t. cz. testvér elmés módszere, mely szerint a mindennapi élet füzeti példáiól veszi számtani feladványait megkönnyíti, érdekessé teszi; mert míg egy részről egy gyermek érdeklődését is jobban felkelti a számtan iránt, másrésztől a gyakorlati életből vett példákól ismerete öregből, látköre tájul, s a reális számtannal az élet reális szükségleteit, az utóbbit mint célt, az előbbivel mint eszközzel öszekötve látja. Aztán tudnak a piczinyek mást is, nevezetesen: a természetrajzból, földrajzból egyetmást, és végre a női kézi munkát. Nem hagyhatjuk említetlenül azon finom szeretetteljes bánásmódot is, melyben ez iskolában a gyermekek részesülnek, minék legelőnébb bizonyítéka a tisztelet s ragaszkodás, — mellyel jó tanítónők a „kedves testvér“ iránt viseltetnek: valóban el kell ismerünk — bár mit mondjunk a zsidóliberalizmusról félrevezetett világ ily erkölcsi és oktatási eredményt csak az érhet el, kit az élet anyagi, világi gondjai nem nyomnak, vágyai nem vonnak el, a megoldandó feladattól, ki emberszeretetének, Krisztus Urunk nagy példája követésének, jutalmát, öntudatában és a mindentudó Isten kegyelmétől várja: az a p a c z a. A vizsgálat reggel nyolcz órakor kezdődött, s 11 óra tájban végződött be mikor Főtisztelendő Ujváry plebánus ur rövid zárbeszéddel az elért siker felett elismerését és köszönetét fejezte ki a kitűnő tanítóknak s megdicsérte a gyermekeket szorgalmukért. Nem hiszünk, hogy hivatalnail cselekszünk, midőn e helyen mi is a főtiszt. plebánus ur példáját követjük s kifejezzük legteljesebb elismeretünket és hálaunkat a szülők nevében; a derék tanító hölgyekre pedig sikeres működésökrét az Isten áldását és kegyelmét kérjük.

— **Sorsluzás.** A nagy-kanizsai kisednevelő egyesület jótékony célú sorsjegyeinek húzása f. é. július 1-én napján visszavonhatatlanul megtörténik, tiszteletteljes kéretnek az érdekeltek, hogy a még kintlevő sorsjegyek értékét készpénzben f. évi június végeig Nagy-Kanizsára beküldeni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben érvénytelenítetnek, s csak azon sorsjegyek járszanak, melyeknek értékük a bizottság pénztárába tényleg befolyt. — **A bizottság.**

— **Szvitelszky** kaposvári szabó mester felől értesülünk, hogy raktárát bővítve, azt a legujabb divatszertü kelmékkel gazdagította,

és a legválogatottabb izlésnek is képes megfelelni. Így nem is csodáljuk, hogy ezen szorgalmas, keresztény iparosunk általános pártolásnak örvend.

— **Szalóki Sándor** műszövő, műhelyének megnyitásától szóló hirdetését olvastuk, elkészítendő munkáit, különösen tartósság tekintetében, a gyári munkánál sokkal felülállóknak hirdeti.

— **Csurgó.** Nagy felháborodást okoz ezen különben oly rendes községben, a Praterkert mostani birtokosának Jünker ügyvédnek agyarkodása — ugyanis az ember emlékezet óta használt, térképen kitüntetett, földkönyvben bevezetett, szőlőbe vezető dűlő utat a közönségtől elperelni akarta, s miután perét elvesztette a község lakóit az ut használatától mindenféle zaklatásokkal akarja elijeszteni. Az utba eső keresztény temetőt, melyhez zsidólétére semmi köze, felárkoltatja, a sarkereszteket földdel betemetik, a halottak csontjait szétdobálják — az uton járókat, ipa Salamon Miksa és sógora Hubert Zsigmond végrehajtó, családostól, cselédestől, megáradják, megtagadják és zálogolás néven kifosztják, az elvett tárgyakat szépen maguknak megtartván. A megkárosultak, meguntán ez uton szaporítani a zsidó gazdasági felszerelését zsákokkal, villákkal — ügyvédtel bíztak meg, hogy sérelmeik törvényes orvoslását keressék.

— **Némedihen** f. hó 18-án oriai szapor esett és különösen az ugynevezett mély horgas utban egész folyamat képezett a víz, és az eprészéteből haza tőrő Fűredi Iános polgár 11 éves fiát, annak hugát és egy asztalos legényt elérve, a kis fiut elkapta, a fiu takarmányt hozván hazafelé, arra reá ült és így az ár vitte őt majd 500 lépésnyire, míg a gyermek a falu alatt alig néhány lépésre szülei házából, egy a víz által vajt mély gödörbe bukott és nyomtalan eltűnt, a víz e helyen az akkor áradásig telt Kapos csatornával egyesülvén, valószínűleg messze elsodorta. A kis leányt is csak hájánál fogva tudta a már felnőt asztalos legény az ár rohamból kihuzni.

— **Óskori bronzelet** került újabb napfényre az orci határ, hosszú dűlő nevű szántóföldjéből, hol is a béresek szántás közben egy nagyobb bögrére akadtak, melyben földdel kevert, öszetörött csontok felett a következő tárgyakra akadtak: 1 db. fűles vésű, 2 db. lándzsahegy, 1 kardmarkolat, 1 kardpenge, 1 kés, 7 db. sarló, 2 sarló-török, 1 fűrészes lemez, 1 sodrony-tekercs, 3 db. tü s 2 db. bronzrög. Ezen egész, ugy látszik öntőműhely-maradvány, mely a baranyamegyei, boróki leletekhez feltűnően hasonlít, vétel útján a somogy megyei régiséggyűjtőbe került.

— **Értesítés.** A nyári szünidő alatt a néptanítók számára a budapesti tornaegylet I. kerületi torna csarnokában hat heti tornászati póttanfolyam fog tartatni. A 80 ftr általammegj. mellet felvétetni szándékozó tanítók — szülei bizonyítvány, oklevél, szolgálati bizonyítvány másolatokkal felszerelt s kelően bélyegelt — kérvényeiket azon kir. tanfelügyelőhöz adják be, kinek tankerületében alkalmazva vannak.

— **Folyó hó 14-én** a karádi intelligencia a közel levő erdő fii alatt junialist tartott a melyben a köttsei és karádi szépek vettek részt. A ritka jó kedvelő mulatók csak este 12 óra felé indultak haza a szép hóvilágnál zenező mellett. A talp alá való jó eszadásokat a tabi zenekar játszotta.

— **Karadón** péntek éjjel 1 órakor a karádi szőlőhegyben két ház gyújtott fel ismeretlen tettesek által, melyek porrá létek, de egyéb szerencsétlenség nem történt, utánna 3, 4 órakor rémitő nagy égháboru volt, mely alkalmammal a villám Karadón több helyen ütött le, ezek közül két helyen házat gyújtott fel és csak a nagy esőnek, mely kevés jéggel volt keverve, köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt.

— **A „Zalai Közöny“-ben** egy valaki megemlítvén a mult hetekben Sárborogdon történt megtérését és keresztelkedését, egy addig zsidó nevelőnek, ritualis mérgének abban ad kifejezést, hogy az ily megtérés mindig valami anyagi érdekeknek tulajdonítja. Volt alkalmunk kifejezni nézetünket az ily megtérés felett, szigoruan kívánjuk papjaink által megbírálatni, az ilyes megtérők lelki állapotát, nehogy a keresztelés biztosító intézést alacsonyítsák, de, hogy mind azok, kik belátván eddigi tévedésüket a szent kereszténységet felveszik, azt csak is rebach szándékkal tegyék — azt csakugyan csak is Nagy-Kanizsán a zsidó mekkában lehetett kitalálni.

— **Eszéken** most fordult elő másodsor azon eset, hogy keresztény tanu megtagadta az eskütelét zsidó vallásu bíró előtt; a zsidóságot ugy láttuk nagy tiszteletben tartó északi törvényeszkék, az esküt megtagadó tanu 100 ftr bírságra ítélte. A keresztény tanu azonban a zágrábi felsőbb bírósághoz fellebbezett, mely az északi bíróság ítéletének megmástitásával, a tanu a száz forint megfizetése alól felmentette és az eskünek keresztény bíró előtti letételét rendelte el.

— **Egy 90 éves apa.** Bécsben oly módon tette egyetlen fiát tönkre, hogy öszes 120 ezer ftr vagyonát egy életbiztosítási intézetnek adta át rövid idővel halála előtt, egy neki évenként fizetendő életjáradék fejében. A dolog perre kerül, melynek kimenetelét a bécsi közönség fészült érdekléssel várja, még nagyon élénk em-

lékezetben lévén azon láрма, melyet az állítólag liberalis sajtó csoport, midőn egy gazdag ember, kinek pedig fia nem is volt, csak távolabbi rokonai kizárásával vagyonát több újtaos fundatiókra hagyta, most pedig midőn valami talmud szagu biztosítási művelőtről van szó, melyen halgat.

— **Segesdről** ismételen értesülünk, hogy az idei ugynevezett sarlósi bucsu, minden keresztény felekezetek által tömegesen lesz látogatva.

— **Rablótámadás.** Debreczenből írják e hó 15-éről. Hétfő és kedd között éjjel Herbszt Gyulát B.-Böszörményen innen utonállók támadták meg. A támadás éjjel 11—12 óra közt történt. A megtámadott a több oldalról intézett puskalövésök folytán gyorsan hajtott tova az országuton Nagyvárad felé. Egy kis idő mulva három szekér kanyarodott fel az ut mellől, a támadók arra ugráltak s folytonos puskalövésök kíséretében üldözték kiszemelt áldozatukat. Herbszt csak lovai jószágának köszönhetette megmenekülést. Ugy látszik, magyar országnak már csendőrséggel boldogított részében is, nem valami kecsgetetők a közbiztonsági állapotok.

— **Kimutatás,** A Kaposvári ip. ifj. képző és segélyző egylete, az önk. tűzoltó egylettel közösen, f. hó 17-én rendezett Junialis ünepélynek bevételi eredményéről, van szerencsénk a következőkben beszámolni: befolyt belépti díjak után 303 ftr 14 kr., felülfizetések 34 ftr 66 kr., vendéglőstől és czukrásztól 30 ftr öszesen: 367 ftr 80 kr., felmerült költségek 240 ftr 70 kr., maradt tiszta jövedelem 127 ftr 10 kr., mely öszeg 2 egyenlő részben, a két testület jótékony célú pénztára javára fordított. Megjegyezzük, hogy a költségek rovatában olyan kiadások is foglalalvák, melyek holmi olyan szerelvények beszerzésére fordítottak, a melyek a két egylet közt egyenlő arányban felosztvák, adandó alkalmammal még használhatók lesznek, és néhány frtnyi értéket képviselnek. Felülfizettek a következők urak. Kovács Seb. Gy. 60 kr., Csajághy Lajos 1 ftr Weisz Miksa, 60 kr., Tormási Pál 40 kr., Róger Pál 30 kr., Luszitz Adolf 50 kr., Wiener Jozsef 10 kr., Inzelt Samu 4 ftr 40., Schöniger ezredes 80., Schwarz Samu ügy, 1 ftr Bakanyi Ferenc 1 ftr Wollheim és Rosenfeld 4 ftr 60 kr., Babochay Zsigm. 20 kr., Souheil János 1 ftr 20., Kelemen Lajos 40 kr., Dr Stein Mór 40., Freistadtler Vilmos 3 ftr 80 kr., Leposits Ignác 1 ftr Horváth Lajos 5 kr., Golobics Márton 20 kr., Nyulasy György 20 kr., Thóth Lajos 40 kr., Bors Jstván 40 kr., Kemény Samu 40 kr., Simon Gyula 40 kr., Szekler Herman 40 kr., Weiss Markus 40 kr., Dobszai János 40 kr., Masák Ferdinand 40 kr., Feiszthammer Antal 40 kr., Jetelezes Herman 1 ftr Berger Antal 2 ftr Babochay Kálmán 1 ftr 40., Fehér József 1 ftr Verei Árpád Szob 40 kr., Weisz Samu 30., Schiede József 10 kr., Löw Mór 2 ftr talált pénz 11 kr., Öszesen 34 ftr 66 kr., fogadják a nemes felülfizetők, és általján a nagybecsű vendégek, leghöbbszönszönetünk kifejezését. Hazafni üdvözléssel a fent nevezett két egylet rendezőségére.

S Z I N H Á Z.

A magyar színészet napjainkban még külföldön is oly diadalokat arat, hogy valóban hazafias köteleiséget teljesítünk, ha az itthon maradt jókat az uborka idénybeli szokásnál kissé jobban méltányoljuk. A mieink t. i. Jakab Lajos színtársulata pedig a méltányolást, pártolást még a hazafias jóakaraton felül is bőven megérdemli, mert oly előadások élvezetében részesíti közönségünket, melyeket valóban élvezhet a legdistingáltabb izlésű közönség s a legnagyobb igényű műértő is. Az öszszjáték pontossága, diszes kiállítás, ügyes rendezés, izlés és discretio az előadások föjlemvonása, a keret, melyben az egyes kitűnőbb szereplők művésze adja a szép, élvezni való képet. A közönség a színházat meglehetősen látogatja; — daczára a nyári idénynek, mely az ily mulatságtól sokakat elvon, — mutatja ezen körülmény a mi közönségünk mivel izlését, mely a selejtestől a jót megválasztani s megbecsülni is tudja.

Hölgyek között a jők közt első Bácsné Liptay Laura, kit művésze, szép és kellemes hangja, gyönyörű színpadi alakja. A kitűnőbb népszimü és operette primadonnák mellé kvalificál. Prielle Cornélia, Maar Julia, Bokodiné, Beödyné stb., férfiak közül, Bokody, Kendi, Beödi, Károlyi, Benedek, Bács, Kis Pista oly erők, kik bármely színpad díszet lenének. A közönség nagy érdeklődéssel várja a hirneves színész Jakab Lajos és neje felléptét, kiket itt még látni nem volt alkalmunk. Ajánljuk a t. közönségnek az előadások gyakorli látogatását, mert valóban kis városunkban hasonló színlelőadásokat nem mindenkor lesz alkalmunk élvezni.

V i d é k r ő l.

Vésee, márczius 10.
Tekintetes szerkesztő ur!
Falu helyeken is van zsidó kérdés, közönségünkben is nagyban van, csak emlegetni kell a régi kort, midőn közönségünkben volt egy olyan földesur, a ki a zsidónak nem volt barátja és azt mondta, míg ő él a községben nem lesz zsidó korcsmáros és nem is volt; hanem volt egy becsületes keresztény korcsmá-

ros 30 éven át, meghalt a jó lelki öreg földes ur, lettek helyébe más földes urak, azok már nem törődvén azzal, hogy zsidó lesz a korcsmáros, a ki pár forinttal többet fizet, annak adják ki a korcsmát; ekkor befészkelte magát a zsidó a községbe és rontott a nép között, alig volt két éven át, már felgyújtja a korcsmát és porrá égett több szegény földmives épületeivel együtt, így kezdte rontani a községünket az első zsidó; ez a zsidó akkor oda hagyta a községet, jött a másik zsidó; ez volt a népen az irtó háboru, megvette a leégett korcsmát és a regálét vele együtt örök árban, ez gazdag zsidó volt; egy szegény zsidónak adta ki árendába a korcsmát, ez a községbe jött egy szürke lovon, sok apró zsidó családdal; ez már rossz piéca volt a népen; igen gyorsan szíva a népek a vétét; hat éven át ugy meggazdagodott, hogy harmincz ezer forintot szerzett a zsidó, de lettek a községben keresztény zsidók is, a kiket egy elrontott a zsidó barátság, hogy majd rosszabbak voltak, mint a barátságos zsidó. Történt, egy szegény embernek a házat elvette a zsidó és azt mondta egy ilyen zsidóbarátnak szerezzé el a házat, kap egy mázsa söt, elszerezte a keresztény zsidó; egy szegény polgárt rábeszélte: hogy vegye meg és megis vette nyolczszáz forintért, ráfizetett 370 forintot a zsidónak a többire kamatot, míg végre nem tudván fizetni az a szegény ember, ki kellett mennie a házból és ott maradt a zsidónál a 370 forint és a szegény embernek se háza, se pénze. Ezután odahagyta ez a zsidó is a korcsmát, mert már volt pénze elég; jött ismét másik, örömmel hozta a sipot és a bugyort, ennek nem volt még egy szürke lova sem, ez csak egy nagy száju szép zsidóasszony hozott magával és ez nagy előnyt hozott a zsidónak és szemlélatomást gazdagodott, mert az előjárók ugy megszerették a zsidó asszony süttött pörköltét, hogy mindig ott akartak lenni. Ezek nem olyan előjárók ám, mind a kaposi járásban való bírók, hogy egyszeres hatan lemondtak a bíróságról, hanem ugy is nehéz levenni rólok a bíróságot, mert nagyon szeretik a pörköltet és azt a jó kis finom pálinkát, a mit a zsidó korcsmáros árul. Így pusztították a vései községet a zsidók; így rontottak arra a jó munkás népre, kinek hire volna Somogyba, ha ezen négy zsidó be nem furuglálja magát Vésébe, most jól állana a község. Ilyen a zsidó, így jár a község, melyben barátokra akad a zsidó; már husz éven át Vésén ezek rontják a községet azokkal, kik csak névleg keresztények, tetteikben pedig valóságos zsidók, hát mi is azt valjuk: édes népem már eleget szenvedetté, ideje, hogy megszabaduljék ezektől a zsidó zsarnokoktól; légy csak öszszetartó és meg is szabadulsz.

Tekintetes szerkesztő ur. A védszövetkezeti gyűlésen jelen nem lehetünk, de mégis olyan kész szívvel várjuk a szövetkezet megalakítását, bár minél előbb lenne már, hogy tagok lehetnének sok szegény földmives; hogy zsidó nélkül élhessen a föld népe; hogy ne az a dologtalan zsidó vágghassa el a magyar ember véres verejétkkel keresett kenyérét; mert: zsidóval megélni nem lehet.

Sz. F. földmives.

Czögle, Junius 17.

Tekintetes szerkesztőség!

Németh János nevű, Csögle községi lakos folyó évi junius 11-én délelőtt 8 óra tájban 13 és fél éves leányát K.-Pirithre küldötte egy kis ördög italjáról (vulgó pálinka). Visszajövet az ördő szélén két férfit és egy nőt látott heverészni, közel jutván hozzájuk, ezek egyike felszólítja, hogy szedjen nekik epret 30 krt kap, a leány sietős dolgával mentegeti magát s tovább megy; a nő személy még 20 krt ígér, a leány tudván, hogy az ördő azon részén eper nincs, a kétes kinézésű gazdától megijedve futásnak eredt; ekkor a magasabb jómádár elébe ngrott és azon kiáltással „ha nem szedel pénzért epret, meghalsz“ — erős bottal két ütést mért a leánykára; az ütéskor már mind a hárman fogták a leányt. Kétségbe esett sikoltozására egy távolabbról szénás szekeret kísérő ember kiáltozása és fenyegetésére a támadók elugrottak. A halálra rémült leány futva folytonos sikoltozással ért a szülői hajlékba, hol az ilt leirtakat elmondotta. — Természetesen villám szarnyakon repült a népes községben a hir: „a zsidók megakarták ölni Németh Lidit a nagyerdőben.“ S százan néztek a folyton siró-zokogó leányt, hallgatták elbeszélését. — En csak este tudtam meg a dolgot. Magamhoz hívtam a leányt. A két ütés kékje látszott a váll és nyakszirten keresztül át. A leány határozottan állítja, hogy a gaz támadók zsidók voltak öltözetök, arcuk, hangkifejtésükől mindig felismerné őket, emlékezetben lesznek örökre. És állítását a leány, minden faggatások daczára sem adja fel. Állításai képzelődés, vagy félelem szilóttei nem lehetnek, mert azt az utat már sokszor késő este is félelem nélkül tettem meg; egyébiránt, a támadás jelét ott viseli a hátán, ez pedig nem képzelődés. En harmadnap mulva ismét kihallgattam a leányt, és ismét ugyanazokat a dolgokat állította határozottan.

Magánál az eseménynél fontosabb dolgoknak látszik azon egészen furcsa indolentia, hogy a szülők minden lótasá-futása daczára

sem miféle hatóság sem tett semmit. A jogos alapon nyugvó vád után zsidóknak és zsidókról pedig semmi sem lehetetlen. Valóban nagy szerencsétlenség az, hogy az ilyen dolgok mindig szegény ember gyermekével történnek; a gazdag ember kutya köllékének megítése vagy elveszéseért erősebb inquisitiót rendeznek! Mikor fogja már ez a boldogtalan magyar nép gyilkoló ellenségeit a zsidók szemtelensége és kapzsiságában felismerni, hogy az után az a bűn fertő közös akarattal lecsapoltassék!

Marcalpart.

LEGUJABB.

Nyiregyháza junius 21. A harmadik tárgyalási napon kihallgatott Solymosy Jánosné az anya, szivrehatóan de világosan előadta a történeteket, hogy támadt alapos gyanúja a zsidókra, hogyan akarták félrevezetni igérettel, később babonával, fagatták ezt is, vádló is, védők is, de mind hiába az egyszerű de igaz nép asszonyát nem tudták sem a zsidók sem fizetésekkel meggyőzni, ez utóbbiak közül Eötvös Károly képviselő és sakter védő annyira vetemedett a vágyban, bérét megérdemlenni, hogy nem átalotta az ügy is végig sértett anyától, azt kértem vajon 14 éves leánya nem volt-e terhes, a törvényszék elnökének vissza utasító intése, csak igen gyengén fejezte ki a közvélemény méltó megbotránkozását.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

HIRDETÉSEK.

324. szám. tkvi. 883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szigetvári kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Puffler Károly végrehajtatónak, Neizer Kristóf örökösei végrehajtást szenvedő elleni 286 frt 74 kr tökéletel és jár. iránti végrehajtási ügyében Kraal Adám szent-lászlói lakosnak az 1881. LX. t. cz. 187. §-ának megfelelő ajánlata folytán a kaposvári kir. törvényszék (a szigetvári kir. jbiróság) területén lévő Szent László községben fekvő szent-lászlói 82. sz. tjkben A I. alatt foglalt 85. hr. ingatlanra az árverést 430 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi július hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Szent-László község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 43 forintot o. értékben készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadék képes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szigetvárott, 1883. mártius hó 6-ik napján.

A szigetvári kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Gruber, s. k. kir. aljbiró.

Funke es Kornberg, kávé és thea raktára.

Hamburg Admiralitätsstrasse 77.

Nagybani

szállítás.

Thea.

Kávé.

Az alábbi árákért öt kilo kávé küldünk bérmentve utánvétel csomagolást nem számítjuk. A vám külön fizetendő. miután azt itt megfizetnünk nem lehet.

1/2 kilo THEA vámjá 50 kr.

1/2 kilo KÁVÉ vámjá 20 kr.

Szám	Faj	Minőség	5 kilo-ként osztr. e. frt	Szám	Faj	Minőség	5 kilo-ként osztr. e. frt
1	Carawan-Thea.	különös finom, zamatos.	5.50	21	Mocca	valódi arabs	6.62
2	Mandarin Pecco	az idény legkiválóbbja .	4.50	22	Menado	kitünő zamatu	5.83
3	Pecco virág	gazdag virág	3.—	23	Preanger	finom, finom	5.40
4	" " " " " "	finom, finom	2.50	24	Java I, sárga	igen finom	4.53
5	" " " " " "	finom és zamatos	1.75	25	" " II, sárga	finom	4.20
6	Souchong	különös finom, erős . . .	2.50	27	Gyöngy-Mocca	finom, finom kiadó . . .	4.88
7	" " " " " "	nagyon finom, zamatos .	2.—	28	Ceylon, Gyöngy	különös finom	5.40
8	" " " " " "	finom, finom, erős	1.75	29	" " Plantation	nemes	5.30
9	" " " " " "	finom, erős	1.50	30	Cuba, zöld	igen finom, erős	4.65
10	" " " " " "	jó zamatu	1.75	31	Campinas	finom s kiadó	3.95
11	" " " " " "	jó és erős	1.—	32	Santos	erős tiszta izü	3.90
12	" " " " " "	jó izü	—75	33	Domingo	jó izü	3.80
13	Moning-Congo	finom és zamatos	1.75	24	Rio	kiadó erős	3.50
14	Kaisow-Congo	finom, finom (családi thea)	1.—				
Keverék.							
15	Császár keverék I.	igen finom (társasági thea)	2.—				
16	" " " " " II.	finom, erős és zamatos .	1.75				
17	Családi keverék	I. e. jó izü és zamatos .	1.25				

Valódi Bourbon-Vanille, 10 hüvely 2 forint.

Orosz korona Sardinia, bérmentve, hordója mintegy 5 kilo 1 frt 75 kr. Angolna, bérmentve hordója mintegy 5 kilo . . . . . 4 frt — kr. különlegességek.

Kávé és thea mintákat ingyen és bérmentve küldünk.

FUNKE és KORNBERG.

Laptulajdonos és kiadó SZALAY IME.

Magánhirdetések.

Ifj. Hagelman Károly

könyv-író és rajzeszközök kereskedése, könyvkötészete

és

könyvnyomdája Kaposvárott.

Kaphatók: kereskedelmi könyvek, levélpapírok, és mindenféle rajz-, író- és csomagoló-papírok.

nyomatványok

ügyvéd, körjegyző és községségi bíró urak részére, melyből nagy raktárt tartok koncza 20 krtól 60 krig.

Bérleti szándékozók naponkint délelőtti 11 órától déli 12 óráig kellő felvilágosítást kapnak Atádon a gazdasági irodában.

N.-Atád, 1883. junius 10.

Az urad. főbérnökség.

A borkezelést

gyakorlatilag tanítja az ujon megjelent rendelménykönyv, melynek tartalma: Utasítás savanyu, silány természeti borok nemesítésére, borok készítésére szőlőfűtők nélkül; — borkezelésre borseprüből (100 literből 1000 liter) ártalmatlan anyagok hozzátevésével, olcsó házi ital és finom palaczkborok előállítására; — továbbá utasítás mesterséges gyümölcs-must, boracet, eczetlél, pálinka, rum, likörök, gyümölcs-levek, élesztő, illatszerek, gyógyszereszek, balzsam, szappan s ezernél több kereskedelmi czikk előállítására, melyek több mint 100% hasznot hoznak. Ara 3 frt. Megrendelések készpénzfizetés mellett, vagy postautalvánnyal Hrdlicka Mária, cs. kir. szabad. tulajdonosnőhöz, Bécs, Wieden, Pressgasse Nr. 19. intézendők.

Olajfestményü arczképeket
akademaiilag képzett saját festőink által *művészi kivitelben* és mérsékelt áron készítettünk — életnagyságu mellkép ára vászonra 70/75 Cmt 12 frt — ép ugy beküldött photographiák, mint természet után. A teljes élethüségét biztosítjuk.
St. Lucas Kunstanstalt Wien, Hernald.
Olajnyomatu képek, photographiákról sat. árjegyzéket bérmentve készséggel küldünk.

1000 frt jutalmat
fizetek annak, a ki bizonyítja hasonlíthatlan egyszerű lottó-játék rendszeréről az ellenkezőt. E rendszerrel a veszteség lehetetlen. Mindenkinek ajánlható tehát, ki könnyű szerrel jutalmazó mellékkeresetre akar szert tenni, mert a befektetett tüke legalább 60%—100% tisztán jövedelmez. Rendszerem szerint magam is játszom a lotterian s mindig nyerek, ezért készséggel s ingyen közlöm mindenkivel e rendszeremet, s csak is hirdetési díjaim kárpótlásául egy forint beküldését kívánom, ezenkívül azonban semmiféle díjat vagy nyerményosztalékot sem követelek. Tudakozó bérmentesített levelekre, ha 5 kros bélyeg is mellékelteik, azonnal válaszolok. — Czímem: V. Hrdlicka jun. Wien, Wieden grosse Neugasse 4.

Százezei az embereknek
a szép, buja hajazatát egyedül a cs. k. és m. kir. kizárólag szabadalmazott **HAI- ÉS SZAKÁLNÖVESZTŐ SZESZNEK** köszönheti, mely egyidejűleg a fejkorpát is nyomtalanul elpusztítja; valamint az ehhez tartozó valódi stájér alpesi növény- vagyis dió-kivonat-haj-kenőcsnek

HRDLICKA A. M.
cs. k. és m. kir. szabadalm. illatszér gyárából. Bécs, Wieden, Pressgasse 19. sz. a. Eme felülmulhatlan szer az én gyakran kipróbált haj- és szakálnövesztőm, mely szabályszerű használat és a stájér alpesi növény- vagy dió-kivonat alkalmazása mellett a legrovidebb idő alatt a legkopaszabb helyeken az eredeti színben állítja vissza a hiányzó hajzatot. Sok fiatal ember szép haját s telt szakálát egyedül e szesznek köszönheti. Kihullásánál már 8 nap leforgása alatt észrevehető e szer hatása. Korpaképződés alatt 3-szori használat mellett a legártatlanabb s legjobb hajfestőszer „koppitzinal“ (ólmotartalom nélkül), mely a haját 10 perc alatt, fekete, barna vagy világos-barna színre festi jótállás mellett, s a szürke, sőt a legfehérebb hajzatnak is a legkeletebb színt kölcsönözi. — Ezen „Koppitzinal“ hajfestőszer használatánál ajánlom különösen valódi kettős s erős dió-kivonat-hajkenőcsömet mint szépitőszert, rudacskaikban, továbbá ezen dió-kivonat-olajat a haj festése és növesztésére. Ezen cs. kir. és m. kir. szabad.

haj- és szakálnövesztő szer
minden körülmények közt gyökeresen gyógyítja a beteg haj-gyökereket és a legrovidebb idő alatt biztosítja a legkeisebb korig, a gazdag hajzatot megőriz minden csuszos fejbántalmaktól, s eltávolít a bőrtől minden tisztatlanságot. — Tény, hogy sokszáz személy, kik teljesen haj- s szakálatlanok voltak, három hó leforgása — tehát aránylag rövid idő alatt szép, buja telt szakált — s dus hajzatot nyertek. A számtalan erre vonatkozó köszönő-iratok birtokomban vannak.
Megrendelések egyenesen **HRDLICKA ANNA MÁRIA** a cs. k. és m. kir. kizárólagos szabadalom tulajdonosához, mint a cs. k. és m. kir. szabadalmazott haj- és szakálnövesztő szer eladóhoz. Bécs, Wieden Pressgasse, 19. sz. a. intézendők.

ÁRJEGYZÉK:
1 nagy alabastrom-üveg kettős haj- és szakálnövesztő szesz 3 frt 50 kr.
1 kisebb üveg 2 " "
1 alabastrom-üveg tégely valódi stájér alpesi növény-hajkenőcs 1 " 50 "
Íjító dió-kivonat hajkenőcs 2 " "
A valódi festőszer „koppitzinal“ veres, fekete, barna vagy világos barnához, 1.sz. (kék), 2. sz. (sárga), mindkét üvegese, kefével s csészével együtt, ára 4 " "
1 üveg haj-íjító dió-kivonat olaj 1 " "
Dió-kivonat (szépitőszér) rudacska haj-kenőcs " "
Megrendelések a vidékről, ugy a külföldről a pénz beküldése vagy utánvétel mellett gyorsan s lelkiismeretesen eszközöltetnek. Csomagolás 30 krral több.

Van szerencsénk a n. érdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy a **SOMOGY-KAPOSVÁRI föld-, kereskedelmi- és ipar-, hitel-részvény-társulatot** címzetes **főügynökséggel** ruháztuk fel, mely a tisztelt közönségnek, tűz-, jég- és életbiztosítások közvetítésére rendelkezésre áll. midőn egyttal feleinknek hazai intézetünk meleg pártolásáért köszönetünket fejezzük ki, kérjük a nagyérdemü közönséget, miszerint társulatunkat továbbra is pártolni méltóztassék.

Az első magyar ált. biztosító társaság.

Ennek kapcsán van szerencsénk a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy **társulatunk** mai naptól fogva a társulat helyiségeiben (Kaposvárott, gymnasiumi épület) **tűz-, jég- és életbiztosításokat** elfogad.

Kaposvárott, 1883. junius hó 1-én.
A somogy-kaposvári föld-, kereskedelmi- és ipar-, hitel-, részvény-társulat
Csorba Ede. **Berger Antal.**

Kaposvárott, 1883. Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában.

3. évfolya
Kiadó
Kaposvárott, az előfizetési pénz
Megjelenik
Előfizetés
Fél évre . . . .
Negyed évre . . . .
Egyes száma
Hagelman Károly könyvnyomdájában
Tü.
Ujlag e
künk cziméne
győződve, hog
egy is, ki ma
bűnper tartam
idegen tárgyor
val, önkénytel
vissza, melyne
volna kétséges
van-e igazság
nyei megmérh
Értjük, m
átérezzük az
e borzasztó d
bár megvallju
gyelmes köve
vadáhatározat
büntény elköv
lis ezéblő tör
megállapított
kételyeink ni
pedig, mert
csak természet
vallastanoknak
szaporitani az
nem simithato
ket Istóczy ré
gyobb, hogy
várakozásunk
íránt, nem a
nézve, nem az
gáljon zsinor
magunktartás
és következm
maradhatnana
különbféle re
mind erősebb
nak ellent áll
totton várjuk
nulását annak
igazságszolgá
hányattatott o
gának vissza
hogy igazságs
báb, azon pol
zében, mely n